

Danske jurister og det engelske juridiske sprog

Af lektor, ph.d., Sandro Nielsen, Engelsk Institut, Handelshøjskolen i Århus

sn@asb.dk

1. Indledning

Danske jurister kommer i større og større grad i kontakt med det engelske sprog og engelsk ret i forbindelse med deres arbejde. Et stigende antal praktiserende advokater er blevet mere internationalt orienterede i løbet af de senere år, og møder nu oftere end tidligere dokumenter, affattet på engelsk. Samtidig er der flere juridiske forskere, der er blevet internationalt orienterede, fx fordi det i forskningsarbejdet er nødvendigt at sammenligne eller søge inspiration i fremmede retssystemer, og her er engelsk kildemateriale ofte relevant. Derudover kan det både for praktikerne og teoretikerne være nødvendigt at kommunikere på engelsk, for eksempel på internationale konferencer og ved internationale forhandlinger. Der er i denne forbindelse nogle aspekter, der bør indgå i overvejelserne, når man skal forstå engelsk, eller gøre sig forståelig på engelsk inden for sit arbejdsområde.

Juraen er grundlæggende en kulturbunden disciplin, hvorved forstås et fagområde, der er struktureret på en sådan måde, at det passer til den kultur, den er en bestanddel af. Hver kultur har altså sin egen opfattelse af, hvorledes det juridiske område skal struktureres. Dette betyder derfor, at begrebet *engelsk* i en juridisk sammenhæng ikke skal forstås som omfattende alle retsregler, der er formuleret på engelsk som originalsprog, men at det kan dække over en række varianter, repræsenteret af forskellige retssystemer.

2. Komparative aspekter

Som dansker, er det umiddelbart nærliggende at opfatte det engelske retssystem, som nært beslægtet med det danske på grund af den korte geografiske afstand. Men inden for juraen, er den kulturelle afstand betydelig større end den geografiske. Udtrykket *engelsk ret* dækker over de retsregler, der er gældende i landområderne England og Wales. Gældende ret, og til dels retssystemerne, i Skotland, Nordirland, Irland og USA er i større eller mindre grad forskellige fra gældende ret i England og Wales. Dette beror på den historiske udvikling i de enkelte kulturer, men har blandt andet den vigtige konsekvens, at den juridiske verden i fx England og USA er struktureret forskelligt.

Bevæger vi os til Storbritannien, træder de kulturelt betingede forskelle mellem dansk og engelsk jura hurtigt frem. Ser man for eksempel på et område som kontraktretten, er der nogle grundlæggende forskelle mellem dansk og engelsk ret. Engelsk kontraktret er baseret på overenskomstprincippet, ifølge hvilket et løfte eller tilbud først bliver bindende, når det accepteres, mens dansk kontraktret er baseret på løfteprincippet, ifølge hvilket et løfte eller tilbud er bindende så snart det er kommet til modtagerens kundskab, hvilket blandt andet medfører forskellige regler for tilbagekaldelse af tilbud.¹ Efter engelsk ret, kan et tilbud frit tilbagekaldes indtil det er blevet accepteret, medmindre tilbudsmottager har givet en modydelse (*consideration*) til gengæld for, at tilbudsgiver holder tilbudet åbent i en bestemt periode.² En anden kulturelt betinget forskel, som også forbrugere kan have glæde af at kende, er at prismærkede varer udstillet i et butiksvindue ikke, som i Danmark, er et tilbud, men derimod en opfordring til at give tilbud (*invitation to treat*).³

¹ Her ses bort fra retsforhold, reguleret af konvention om aftaler om internationale løsøre køb (CISG).

² Jf. fx Paul Dobson, *Charlesworth's Business Law* (Sweet & Maxwell 1997), 17.

³ Dobson *ibid.*, 11-12.

Hvis man vil sammenligne dansk og engelsk kontraktret, er det nærliggende at tage udgangspunkt i den danske Aftalelov, og sammenligne med den engelske lovgivning på området. Har man dette som sit udgangspunkt, vil man dog hurtigt opdage, at man ikke kommer ret langt, da engelsk kontraktrets grundliggende regler, fx om kontraktens indgåelse og ugyldighedsgrunde, ikke som i Danmark, skal findes i lovgivningen (*statute law* eller *legislation*), men i retspraksis (*case law*). Skal man foretage en sammenligning af dansk og engelsk kontraktret, er det derfor nødvendigt, først at identificere det problem, der skal undersøges, for derefter at finde de relevante retskilder og så sammenligne de regler, der tilsammen findes inden for området, uanset hvilke retskilder, der ligger til grund. Det er altså snarere de forskellige løsningsmuligheder og retsreglers funktioner, som sammenlignes, end selve retsreglerne, idet forskellige retssystemer ofte har forskellige måder at løse et problem på. Man bør derfor sammenligne regler, der opfylder den samme eller tilsvarende funktion i de to retssystemer. I denne forbindelse bør det bemærkes, at engelsk ret opfatter retspraksis som en principal retskilde, i modsætning til dansk ret.⁴ Dette skal forstås således, at i den traditionelle hierarkiske skelnen, er lovgivningen den primære retskilde, mens sædvaner, retspraksis og forholdets natur er sekundære retskilder, der kan fortrænges af en principal retskilde. Herover for står den engelske tradition, hvor de væsentligste retsregler blev udviklet gennem retspraksis, hvilket betyder at retspraksis her spiller en betydelig større rolle som retskilde end i Danmark.⁵

Et resultat af de kulturelle forskelle kan i praksis iagttages i forbindelse med kontraktens form. Den danske kontrakt er normalt betydelig kortere, og indeholder færre detailbestemmelser end den engelske. Denne fysiske forskel er blandt andet et resultat af forskellige tilgange til selve kontraktforholdet og domstolens praksis, hvilket medfører, at man i engelsk ret principielt går ud fra, at kontraktet indeholder parternes fulde aftale og forudsætninger, mens man i dansk ret i langt højere grad er tilbøjelig til at lade domstolene udfylde kontrakterne ud fra antagelser om parternes uskrevne forudsætninger, sædvaner mv.⁶

Sammenligner man det engelske domstolssystem med det danske, finder man også her en strukturel forskel på opbygningen af de to systemer. De ordinære danske domstole deles i tre niveauer, højesteret, landsret og byret, og domstolene på alle tre niveauer behandler strafferetlige og borgerlige sager. Det engelske ordinære domstolssystem er derimod delt op på en anden måde, idet der findes ét sæt domstole til at tage sig af straffesager, og et andet sæt domstole til at tage sig af borgerlige sager. På det nederste niveau, der svarer til de danske byretter, anlægges straffesager ved *magistrates' court*, der behandler mindre alvorlige straffesager uden medvirken af nævninge (*summary offences*). Skal sagen behandles af et nævningeting (*indictable offence*), overføres den fra *magistrates' court* til *crown court*, der svarer til den danske landsret. Borgerlige sager af mindre værdi, skal som udgangspunkt anlægges ved *county court*, svarende til en dansk byret, mens sager af større værdi skal behandles ved *High Court*, der svarer til landsretten. Udover, at der er to niveauer af engelske domstole med førsteinstanskompetence, findes der to niveauer udelukkende med appelkompetence, *Court of Appeal*, der igen er delt i en strafferetlig appeldomstol (*Criminal Division*) og en civilretlig appeldomstol (*Civil Division*), og slutteligt *House of Lords* som både behandler straffesager og borgerlige sager.⁷

⁴ Jf. fx Peter Shears/Graham Stephenson, *James' Introduction to English Law* (Butterworths 1996), 6-19.

⁵ Jf. fx Morten Wegner, *Juridisk metode* (Ålborg Universitetsforlag 1991), 22-29.

⁶ Jf. fx Bjørn Saltorp, *Kontrakter* (Schultz Erhvervsbøger 1977), 23.

⁷ For en nærmere sammenligning af det engelske og danske domstolssystem, se Sandro Nielsen, *Engelsk-dansk juridisk basisordbog* (Munksgaard 1993), 16-23.

Vil man for eksempel beskrive det engelske domstolssystem, er man, på grund af de kulturelt betingede forskelle, nødt til at beskrive det på dets egne præmisser. Man er nødt til at beskrive systemet som bestående af to parallelle sæt domstole, strafferetlige og civilretlige og acceptere, at der er flere niveauer, end i det danske domstolssystem. For at få en brugbar beskrivelse, er det nødvendigt at fokusere på udvalgte funktioner, og sammenligne disse i de to kulturer. Hvis man fx vil undersøge, hvilke domstole i England og i Danmark, der både har førsteinstans- og appelkompetence, kommer man frem til, at den danske landsret har to panderter i England, nemlig *High Court* og *crown court*. At disse domstole befinder sig på nogenlunde tilsvarende niveau, bestyrkes yderligere af, at nævninge bruges i landsretten og i *crown court*, samt i sjældne tilfælde i sager om ærekrænkelser (*defamation*) i *High Court*.⁸

Selv om der inden for Storbritanniens grænser er flere retssystemer, fx det engelske og det skotske, er der dog ikke vandtætte skodder mellem de to retssystemer. Undertiden mødes de og går sammen om at løse et problem. Dette ses fx i forbindelse med de to landes domstolssystemer. England og Wales har sit eget system af ordinære domstole, og Skotland har sit eget domstolssystem. Den engelske højesteret (*House of Lords*) er den øverste civilretlige domstol i England og Wales, men udover at behandle civilretlige appelsager fra disse to regioner, er *House of Lords* også øverste retsinstans for civile appelsager fra Skotland (og Nordirland). Derimod har Skotland sin egen højesteret for straffesager (*High Court of Justiciary*). På niveauerne under højesteret, er der ingen forbindelse mellem engelske og skotske domstole, og derfor finder man også forskellige betegnelser for domstole på tilsvarende niveauer.

For den, der beskæftiger sig med amerikansk ret, er det vigtigt at skelne mellem føderal ret og delstatsret, både hvad de retlige regler og den anvendte terminologi angår. De føderale retsregler er ens for hele USA, mens delstaternes retsregler principielt er forskellige. I forbindelse med retssager i USA, findes et helt sæt af lovvalgsregler (*conflict of law rules*), der afgør hvilket sæt retsregler, som skal anvendes i en retssag, hvor parterne er fra forskellige stater (*diversity of citizenship*). Hvis man vil beskrive en bestemt retsregel i USA, er man således nødt til enten at give en generel beskrivelse, der gælder i de fleste delstater, eller foretage en komparativ undersøgelse mellem to eller flere delstater, for at gøre rede for retsreglerne i disse udvalgte stater.

Ved inddragelse af det internationale aspekt, er der som oftest tale om en her og nu-orientering. Ved teoretiske undersøgelser, kan det imidlertid være praktisk at udvide sin horisont ud over den statiske analyse, som ser på retsregler, etc. inden for et afgrænset tidsrum, normalt nutiden. En mere dynamisk analyse, der strækker sig over et tidsmæssigt længere interval, kan give nogle historiske oplysninger, som kan være nyttige. I England og Wales skelner man ved selskabsopløsning mellem *creditors' voluntary winding-up* og *members' voluntary winding-up*. Disse to begreber svarer stort set til de gamle danske regler om solvent og insolvent likvidation. Har man gjort sig dette klart, vil man have et dansk sprogligt værktøj til sin rådighed, når man skal beskrive de engelske regler på dette område, selvom der måtte være materielle forskelle mellem de gamle danske regler og de nugældende engelske. Omvendt har man i England og Wales i mange år haft en procesform, der sikrer en hurtig og mindre formel behandling af borgerlige retssager, hvis sagsgenstand er af mindre værdi, altså en småsagsproces (*small claims procedure* eller *small claims track*).

3. Sproglige aspekter

⁸ Jf. fx David Barker/Colin Padfield, *Law* (Butterworth-Heinemann 1998), 43.

Forskellene i de engelsksprogede retssystemer kommer også til udtryk i sproget, idet den fagterminologi, der anvendes i de forskellige engelskbaserede retssystemer, afspejler den måde, hvorpå de respektive juridiske systemer er struktureret.

Når den danske jurist har med det engelske sprog at gøre, er det vigtigt, at han gør sig forskellen mellem de forskellige former for engelsk klart. Inden for den juridiske verden, opererer man traditionelt med tre hovedkategorier af det engelske sprog, baseret på en grov opdeling i retssystemer. Her behøver man ikke at bevæge sig længere væk end til Storbritannien, hvor man finder det, man kan kalde engelsk-engelsk, der dækker over det engelske retssystem, dvs. retssystemet i England og Wales, og dette kontrasteres med det skotske retssystem. Sprogligt kan forskellen på de to retssystemer illustreres ved hjælp af et terminologisk eksempel. I engelsk ret, arbejder man med begrebet *grant of probate*, dvs. en skifteretsattest til testamentindsat bobestyrer, mens det funktionelt tilsvarende begreb i skotsk ret betegnes *decree dative*. Skotsk ret var i mange år under stærk indflydelse af Romerretten, deraf de latinske betegnelser.⁹ Man taler kun om britisk ret (*UK law*), når der kontrasteres med EU-ret, da det er hele Det Forenede Kongerige, der er medlem af EU, men internt i UK, opretholdes en interregional skelnen.

Den anden kategori af juridisk engelsk er USA-engelsk. Dette omfatter sproget i et komplekst retssystem, da der er 50 delstater med hvert sit retssystem, samt føderal ret, der spreder sine vinger over alle 50 delstater. Selvom retten i USA i alle delstater, bortset fra Louisiana, er baseret på engelsk *common law* og *equity*, må man ikke forledes til automatisk at sætte lighedstegn mellem det engelske og det amerikanske retssystem. Forskellen mellem engelsk og amerikansk ret kommer blandt andet til udtryk på det terminologiske plan, og man skal her være opmærksom på, at en juridisk term, man kender fra engelsk ret, kan have en anden betydning i amerikansk ret. I engelsk ret betegnes skadelidtes (uagtsomme) medvirken *contributory negligence*, og dette begreb dækker stort set det samme som i dansk ret, dvs. skadelidtes medvirken kan medføre en forholdsmæssig nedsættelse af skadevolders erstatningsansvar. Det funktionelt tilsvarende begreb kaldes i amerikansk ret *comparative negligence*. I den amerikanske teori og i enkelte delstater, kan man genfinde udtrykket *contributory negligence*, men retsvirkningen er i USA noget anderledes end i England, idet det amerikanske begreb *contributory negligence* har den virkning, at skadelidte helt fortaber retten til erstatning ved egen skyld.¹⁰

En anden terminologisk forskel finder man i forbindelse med begrebet *deed*. I engelsk ret er dette en fællesbetegnelse for dokumenter, der skal opfylde særlige formkrav, blandt andet skal dokumentet besegles for at have retsvirkning; altså en generel betegnelse for et dokument oprettet under segl. I amerikansk juridisk terminologi, anvendes betegnelsen *deed* i den specielle betydning skøde, og dette modsvares i England af begreberne *conveyance* og *transfer deed*.¹¹ Den generelle betegnelse i amerikansk ret for et dokument under segl er *sealed instrument*. Med andre ord: Selvom man kan forstå engelsk, når det drejer sig om engelsk ret, betyder det ikke nødvendigvis, at man har forstået hvad der siges, når det drejer sig om amerikansk ret, eller et andet engelsksproget retssystem.

Udover, at der er terminologiske forskelle i engelsk og amerikansk juridisk sprog, vil man ved en nærmere undersøgelse kunne konstatere, at der ikke altid anvendes en ensartet juridisk terminologi i

⁹ Jf. fx Enid Marshall, *General Principles of Scots Law* (W. Green/Sweet & Maxwell 1995), 4-7.

¹⁰ Jf. fx James Calvi/Susan Coleman, *American Law and Legal Systems* (Prentice Hall 2000), 85 og 254, Robert Cummins, *Tort Law* (Prentice Hall 1999), 68-80, og Bryan Garner, *A Dictionary of Modern Legal Usage* (Oxford University Press 1995), 182.

¹¹ Garner *ibid.*, 254.

USA. Terminologien på føderalt plan er ensartet, men forskellene viser sig på delstatsplan. Dette er et direkte resultat af, at en delstat inden for sit eget område har mulighed for at fastsætte regler i form af delstatslovgivning, lokale vedtægter (*ordinances*), og retspraksis. Juridiske delområder, som udelukkende eller overvejende er delstatsanliggender, omfatter bl.a. skilsmisseretten, erstatningsretten og kontraktretten.¹² En af de mest almindelige skilsmissegrunde i USA er gemytternes dybe og varige uoverensstemmelse, og dette betegnes i nogle delstater *incompatibility*, mens andre delstater anvender andre udtryk, fx *irreconcilable differences*, *irremediable breakdown*, og *irretrievable breakdown of the marriage*.

Det er ikke kun inden for den materielle ret (*substantive law*), man finder terminologiske forskelle de enkelte delstater imellem. Også inden for procesretten (*procedural law*), genfinder man den uensartede terminologi. I civile retssager, blandt andet vedrørende erstatning i og uden for kontrakt, benyttes forskellige betegnelser for det indledende processkrift, stævningen. Den hyppigst anvendte betegnelse er *complaint*, men stævningen kan også, afhængigt af hvilken delstat man befinder sig i, være betegnet *declaration*, *petition* eller *bill of complaint*.¹³ Også parternes rollebetegnelser kan være forskellige. De gængse betegnelser for en sagsøger er *plaintiff*, *complainant* og *petitioner*, mens sagsøgte betegnes *defendant* eller *respondent*. I familieretlige sager, er de normale rollebetegnelser *petitioner* og *respondent*,¹⁴ for eksempel i en skilsmissesag, hvor man i USA kun kan opnå skilsmisse ved dom.

Udover den ovenfor nævnte forskel på retsreglerne og terminologien i USA og England/Wales, vil den sproginteresserede jurist også kunne notere sig lingvistiske forskelle, især på det syntaktiske plan.

Den tredje kategori af juridisk engelsk er den, der kan kaldes internationalt engelsk, dvs. det engelsk man finder i bl.a. internationale konventioner, EU-retsakter og internationale kontrakter. Også her kan forskellen mellem forskellige former for engelsk illustreres med et terminologisk eksempel: Den traditionelle betegnelse for en mangel ved løse køb er *defect* i engelsk ret, mens man i den Internationale købelov anvender betegnelserne *non-conformity* og *lack of conformity*, udtryk der finder gængs anvendelse i amerikansk juridisk terminologi. Der synes at kunne spores en tendens i internationale retsakter til, at formulere sig på en sådan måde, at flest mulige kan forstå, hvad der menes.¹⁵ Dette skal ses i modsætning til traditionel engelsk juridisk sprogbrug, der er udviklet i det kulturbundne retssystem, som man finder i England og Wales, uden hensyn til udenlandske aktører. I England og Wales opretholder man stadig en gammel skelnen mellem personlig konkurs (*bankruptcy*) og selskabskonkurs (*compulsory winding-up* eller *liquidation*), mens man internationalt vælger den amerikanske terminologi, der, lige som den danske, ikke terminologisk skelner mellem de to former, og konsekvent anvender betegnelsen *bankruptcy*.

Endelig kan man, i det omfang det er relevant, operere med en brokkasse kaldet diverse, i hvilken man finder engelsk fra retssystemer som det australske, canadiske, irske og skotske. Disse vil ikke blive behandlet her.

¹² Jf. fx John Hardwicke/Robert Emerson, *Business Law* (Barron's Educational Series 1992), 19.

¹³ *Ibid.*, 36.

¹⁴ Jf. fx Nancy Smith/Tracy Johnston, *Legal Document Production* (Prentice Hall 1996), og Steven Gifis, *Law Dictionary* (Barron's Educational Series 1996).

¹⁵ Dette sker normalt ved, at den pågældende organisation nedsætter en ekspertgruppe med deltagere fra forskellige lande, som så bliver enige om en acceptabel sproglig udformning, fx ICC's Working Group on Commercial Agency Agreements.

4. Publicering

Som det fremgår af ovenstående, er det vigtigt, at man er sig de faglige og sproglige forskelle bevidst, når man skal kommunikere på engelsk, fx i forbindelse med publicering af artikler i udenlandske tidsskrifter. Jo før man tager disse hensyn i betragtning i forbindelse med publicering på engelsk jo bedre, især hvis man skal have bistand til oversættelse eller sproglig revision. Dette forudsætter, at opdragsgiveren har gjort sig nogle tanker om, hvad den engelsksprogede tekst skal bruges til, og hvem den skal henvende sig til. Skal den engelske tekst opfylde et bestemt kommunikativt formål (fx didaktisk), er det nødvendigt, at tekstens forfatter gør dette klart for sprogeksperten, da dette er forudsætningen for, at den færdige engelsksprogede tekst så præcist som muligt kommunikerer forfatterens budskab på en måde, der opfylder modtagerens forventninger. For eksempel: Forventes britisk eller amerikansk syntaks; forventes en bestemt terminologi anvendt; hvilke ekstra informationer er det nødvendigt at tilføje for, at budskabet kommer igennem?

Det bedste resultat får man ved at tage kontakt til en oversætter/sprogrevisor, der har en vis viden om dansk og engelsk jura, samt dansk og engelsk juridisk sprog. I sådanne tilfælde, vil man normalt kunne undgå uheldige oversættelser af juridiske tekster. Et eksempel på en uheldig formulering er fundet inden for det danske universitetsmiljø. I et stillingsopslag, der var affattet på dansk og engelsk – man må formode, at den engelske version er en oversættelse af den danske – var det nævnt, at den pågældende medarbejder ville få et årligt tillæg (*in casu* godt 145.000 kr.) oven i grundlønnen. I den engelske version, var dette tillæg betegnet *increment*. Der er ingen tvivl om, at det danske universitet vil stritte imod, hvis fx en britisk eller amerikansk medarbejder kræver, at hans årsløn skal stige med det pågældende tillæg hvert år i ansættelsesperioden. Men dette er ikke desto mindre, hvad den engelske version af stillingsopslaget lover. Den korrekte engelske term for *tillæg* er i dette tilfælde *supplement*.

Herudover er det befordrende for kvaliteten af det engelske produkt, at der også er tid til at lave en ordentlig oversættelse eller revision af teksten. Dette betyder, at man (ideelt set) allerede på et tidligt tidspunkt i processen bør finde en oversætter eller sprogrevisor, eller at man sørger for at afsætte rigelig tid til at finde en sådan efter, teksten er skrevet, og inden sidste frist for tekstens indlevering til trykning er udløbet.

Det er ikke uden grund, at juristen bør give oversætteren/sprogrevisoren ordentlig tid til at lave sit arbejde. Man må ikke glemme, at juristen fx har brugt 3 år med intensive studier for at få sit ph.d.-arbejde færdigt, og det vil være utopisk at forvente, at oversætteren/sprogrevisoren kan klare at producere en god engelsk tekst på fx 3 dage. Det juristen har brugt 3 år på at lære, forstå, forklare og sammenfatte i et resume, kan sprogeksperten ikke klare på 3 dage; hverken hvad angår det faglige eller det sproglige. Dette betyder også, at resuméet, eller *Summary in English*, ikke bør afleveres til sprogeksperten 3 dage inden afhandlingen skal afleveres. Da man på forhånd ved, at der skal være et resume på engelsk, bør sprogeksperten kunne kræve, og med rette forvente, af opdragsgiveren, at denne har taget højde for dette i tilrettelæggelsen af arbejdsprocessen.

Der er selvfølgelig forskel på, hvordan den enkelte oversætter/sprogrevisor arbejder, men hvis man skal producere et godt produkt på engelsk kræver det, at sprogeksperten har haft tid til at sætte sig ind i emnets faglige indhold og terminologi. Da de fleste juridiske tekster, der skal udgives på engelsk, ofte er dybtgående analyser af afgrænsede emner, kan man ikke automatisk gå ud fra, endsige forlange, at sprogeksperten uden videre har en indgående viden om et konkret emne og dets specielle terminologi. Derfor kan man opnå et godt resultat, hvis juristen og sprogeksperten

samarbejder, fx ved at sprogeksperten har afsat tid til at oversætte eller revidere teksten, og tid til at sætte sig ind i fagområdet og dets terminologi. Men dette forudsætter som nævnt, at juristen afleverer teksten i god tid.

Endvidere bør det aftales, at forfatteren får den oversatte/reviderede tekst til gennemsyn, med henblik på at kontrollere om fx den rette terminologi er anvendt. Det er juristen, som er den faglige ekspert og kan udtale sig om, hvilken terminologi han ønsker (som anført ovenfor skal sprogeksperten ofte vælge mellem flere forskellige mulige termer). Er der tale om en oversættelse af en dansk tekst, vil det være en stor hjælp for begge parter, hvis juristen udarbejder en (kort) liste med de engelske termer, han ønsker anvendt i den engelske oversættelse. Hvis juristen i sit engelske kildemateriale har fundet en bestemt vending, han ønsker at bruge i den engelske oversættelse, bør han skrive denne vending ind i den danske tekst, for der er kun lille sandsynlighed for, at oversætteren vil vælge nøjagtig den samme vending uden at have fået et præj. Sprogeksperten er den lingvistiske ekspert, og er den, der kæder termerne sammen ved fx at oversætte alle de ord, der står mellem termerne (og det er de fleste af ordene i teksten), og dette får hele teksten til at hænge sammen sprogligt og indholdsmæssigt. Herefter sendes teksten med kommentarer tilbage til oversætteren/sprogeksperten, som så foretager de nødvendige rettelser. Denne proces kan evt. gentages, alt efter behov, tid og aftale.

Hvis dette skal lykkes, er det vigtigt, at både juristen og sprogeksperten er indforstået med denne fremgangsmåde. For det første er den meget forskellig fra den traditionelle fremgangsmåde, hvor opdragsgiveren sender en tekst til sprogeksperten og efter en tid får det færdige produkt tilsendt, hvorefter opgaven er afsluttet. Det er typisk i disse situationer juristen mener, at han kunne have gjort det lige så godt selv. For det andet kræver det en større indsats af begge parter end normalt, så derfor er det af afgørende betydning, at sprogeksperten er indforstået med det og har mulighed for at yde en service, der ligger ud over det normale. For det tredje, skal juristen være klar over, at en sådan service ikke er billig. Det forholder sig med oversættelse/sprogrevision af juridiske tekster som med alle andre serviceydelser: Vil man kun betale en discountpris, er det gerne et discountprodukt man får.

Det er forhåbentligt lykkedes med dette bidrag, at henlede opmærksomheden på, at selv om alle kan engelsk, så er der forskellige former for engelsk, også inden for den juridiske fagdisciplin. Det er vigtigt at gøre sig de ovennævnte, og andre, forskelle på engelsk fagterminologi inden for det juridiske område klart, for man er nødt til at vide, om der kommunikeres på engelsk-engelsk eller en anden variant af engelsk, både når man skal forstå et budskab og når man skal fremsætte et budskab.

© 2002

Nøgleord: Juridisk sprog, juridisk oversættelse, juridisk kommunikation, engelsk juridisk sprog, amerikansk juridisk sprog, oversættelse, kulturbundne fag, juridiske termer, engelsk jura, amerikansk jura, publicering, sprogrevision, komparativ ret.